

การแสดงผลงานศิลปกรรมของคณะจิตรกรรมและประติมากรรม

มหาวิทยาลัยศิลปากร

ประจำปีการศึกษา ๒๕๐๖-๒๕๐๗

Rama IX Art Museum Foundation

“ทำให้สังคม ควรจะทำให้องค์ชนกัน
ต้องเป็นอุดมคติที่ล้นหลาม ๆ ทั้งหลาย
ควรยึดถือไว้เป็นประจักษ์”

ผู้เขียน

ศาสตราจารย์ ศิลป พีระศรี

ศาสตราจารย์ ศิลป พีระศรี

Rama IX Art Museum Foundation

ศาสตราจารย์ ศิลป พีระศรี

(อดีตคณบดี คณะจิตรกรรมและประติมากรรม)

คณะจิตรกรรมและประติมากรรม มีความยินดีที่ได้มีโอกาสแสดงผลงานของนักศึกษาของคณะฯ ค่อนักศึกษาและประชาชนผู้สนใจศิลปะโดยทั่วไปมาเป็นเวลานานจากนี้แล้วจึงเป็นครั้งแรก ในครั้งนี้ทางคณะฯ มีวัตถุประสงค์ที่จะแสดงให้เห็นถึงความสามารถของนักศึกษาทุกชั้นที่ได้ดูสัทธิพยาวิทยาศึกษาเล่าเรียนมาตลอดปีทั้งในด้านจิตรกรรม ประติมากรรม และภาพพิมพ์ อันเป็นวิชาหลักของคณะฯ ผู้ที่มีชมจะได้เข้าใจถึงความมุ่งหมายของการผลิตนักศึกษาฝ่ายศิลปของคณะฯ ออกมาเป็นศิลปินสาขาต่างๆ

ตามหลักสากลนั้นแขนงงานศิลปกรรมในปัจจุบันนี้แบ่งออกเป็นสามแขนงคือ จิตรกรรม (Painting) ประติมากรรม (Sculpture) และภาพพิมพ์ (Graphic Arts) ขณะนี้คณะจิตรกรรมและประติมากรรมก็ได้บรรจุวิชาภาพพิมพ์เข้าไว้ในหลักสูตรอยู่แล้ว และมีโครงการที่จะยกขึ้นเป็นหลักสูตรชั้นปริญญาต่อไปในอนาคต ทั้งนี้เพื่อให้มาตรฐานของการศึกษาศิลปในมหาวิทยาลัยทัดเทียมสอดคล้องกับระดับสากล

การแสดงผลงานศิลปกรรมของคณะจิตรกรรมและประติมากรรมครั้งนี้ ทางคณะฯ ได้คัดเลือกงานของนักศึกษาที่มีรสนิยมในศิลปะสูงออกแสดงเป็นสำคัญ เพื่อให้ผู้ชมได้มีโอกาสเข้าถึงคุณสมบัติของศิลปะทั้งทาง ด้านวิวัฒนาการ และพัฒนาการ อันจะก่อให้เกิด ความเข้าใจและความนิยมชมชอบในศิลปะปัจจุบันยิ่งขึ้น

โดยที่ความก้าวหน้าของศิลปะปัจจุบันนี้เป็นไปอย่างรวดเร็ว เช่นเดียวกับชีวิตของคณะฯ ซึ่งจำเป็นต้องมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ทั้งด้านชุมชนจะได้เห็นงานศิลปกรรมของนักศึกษาที่อยู่ในวัยหนุ่มสาว มีการแสดงออกของอารมณ์และความคิดของส่วนบุคคลอยู่บ้างไม่มากนักยิ่งขึ้นขึ้นอยู่กับสิ่งแวดล้อมของชีวิตนั่นเอง

การแสดงผลออกซึ่งความคิดและอารมณ์ส่วนตนเองประจักษ์ในงานศิลปกรรมแต่ละชิ้นนั้นย่อมทำให้เกิดรสนิยมแก่ผู้ชมต่างๆ กันได้ ทำให้เกิดความเพลิดเพลิน เจริญใจและความสนับสนุนให้มากขึ้นในทั่วทั้งหมู่ในภาพได้พร้อมๆ กัน

คณะจิตรกรรมและประติมากรรมหวังเป็นอย่างยิ่งว่าการแสดงผลงานศิลปกรรมของคณะฯ ในครั้งนี้จะสร้างความอภิรมย์ให้แก่ท่านผู้ได้เกียรติมาชมได้บ้าง และขอขอบคุณไว้ ณ ที่นี้ด้วย

คณะจิตรกรรมและประติมากรรม

Rama IX Art Museum Foundation

..... หันเพราะเราตระหนักว่าการส่งเสริมศิลป จะเป็นผลให้วัฒนธรรมของชาติ
 เยาวล่งขึ้นด้วย เพราะศิลปเป็นสิ่งซึ่งแสดงออกทางวิญญาณของชาติและภูมิปัญญาด้วยความ
 เหมาะสมอย่างยิ่ง วัฒนธรรมอาจได้รับการปรับปรุงตามสภาวะการและสิ่งแวดล้อม ดังนั้นศิลป
 จึงเป็นสิ่งแสดงออกของวัฒนธรรมที่จะแสดงลักษณะของชีวิต ความเพียรอยู่ ประวัติศาสตร์ของ
 แต่ละสมัยให้ชนชั้นหลังได้ทราบอย่างแจ่มชัดที่สุด เรามีความมั่นใจว่าอาศัยการแสดงศิลปกรรม
 นี้ ประชาชนอาจเข้าใจ นิยม และเข้าใจคุณค่าของศิลปนี้ จะบังเกิดความนิยม ยินดี ในสิ่ง
 ที่ศิลปท่านนี้จะแสดงออกและให้แก่วลุ่มชนุชชาติได้ ถ้าหากประชาชนได้บังเกิดความเข้าใจ
 และนิยมนิดในศิลปอย่างจริงจังแล้ว มนุษย์เราที่จะเกิดความต้องการและเห็นศิลปเป็นสิ่งจำเป็น
 ของชีวิตอย่างแท้จริงที่จะนำความเจริญในอารยธรรมมาสู่วงการพุทธปัญญาของเรา

Rama IX Art Museum Foundation

บางท่านอาจมีปัญหถึงประโยชน์ในการที่จะสนับสนุนและส่งเสริมศิลปด้วยการตกแต่ง
 ประดับประดาภาพเขียนหรือภาพปั้นตามอาคารบ้านเรือนของเอกชนหรือสถานบริหารการ อาคาร
 ธรรมศาลา ฯลฯ ซึ่งท่านจะเห็นว่าศิลปนั้นแล้วจะไม่ได้เพิ่มประโยชน์อันใด แต่ความเป็นจริง
 นั้นมีคุณค่าประโยชน์อย่างประมาณได้ ความงามและความดีเป็นสิ่งคู่กัน อุดมคติของมนุษย์ก็
 คือ ความพยายามในอันที่จะขัดเกลางจิตใจ ความรู้สึกนึกคิดให้สะอาดบริสุทธิ์ ด้วยอุดมคติอันดี
 นี้แหละเป็นเครื่องชี้ให้เห็นถึงความแตกต่างระหว่างมนุษย์กับสัตว์ ไม่มีวิถีทางใดที่จะปลูกฝัง
 และอบรมนิสัยแก่เราได้โดยผลมากไปกว่า จัดให้มีสิ่งแวดล้อมด้วยตัวประติมาศิลปที่สวยงาม
 ประกอบด้วยดนตรี วรรณคดี จิตรกรรม ประติมากรรม และสถาปัตยกรรม ซึ่งล้วนแต่เป็น
 สิ่งสิ่งที่จะอบรมมนุษย์เราให้รู้สึกและรู้จักหาหนทางที่สูงส่ง ถ้าปราศจากสิ่งซึ่งขัดเกลแล้ว
 มนุษย์เราก็ไม่แตกต่างไปกับสัตว์ การส่งเสริม เศรษฐกิจ ความยุติธรรม การศึกษานอง
 วิทยาศาสตร์ และจักรกลเหล่านี้ล้วนองความต้องการของมนุษย์เราในด้านวัตถุเท่านั้น ศิลปและ

ความเชื่อในบางสิ่งสูงกว่าโลกที่ต่างหากที่ช่วยบรรเทาจิตใจของเราได้ ด้วยเหตุนี้ศิลปินจึงเป็น
สิ่งที่จะแสดงออกซึ่งความเจริญของแต่ละชาติในความสัมพันธ์ระหว่างชีวิตของชนชาติต่าง ๆ

ศิลปะเป็นองค์การศึกษาหนึ่งที่มีผลต่อจิตใจของมนุษย์เราค้นแต่เกิด อาทิเช่น การ
สถาปนากรรมอันสร้างงานกับบ้านเมือง การตกแต่งบ้านเรือนให้เรียบร้อยสวยงามเหล่านั้นจะเป็น
เครื่องปลื้มปิติ และประทับความรูสึกอันประณีตงดงามในจิตใจแก่ประชาชนคนละเล็กคน
น้อย บุคคลที่อยู่ในสิ่งแวดล้อมอันดีนั้นจะมีมรรยาทางงาม และมีความปรารถนาอันสูงส่งตลอด
จนการพิจารณาจะรู้สึกเป็นคนดี คนมีปัญญาด้วย

ความจริงอีกประการหนึ่งที่เป็นอุปสรรคต่อการนิยมและเข้าใจในศิลปะสมัยใหม่ของไทย
เราก็คือ ประมาณ ๕๐๐ ปีมาแล้ว ชีวิตและศิลปะของไทยเราโดยทั่วไป มิใครได้มีการ
เปลี่ยนแปลง โดยเหตุนี้ จึงทำให้เราเกิดความนิยมในด้านศิลปะด้วยความรู้สึกที่ฝังแน่นใน
ประเพณีของไทยเรา และจากความรู้สึกอันอยู่ในกรอบประเพณีนั้นแหละ ศิลปินหนุ่มของเรายัง
ถูกกล่าวหาว่าทำศิลปะเลียนแบบอย่างของตะวันตก

มีน้อยคนนักที่เห็นจริงว่า ศิลปินสร้างผลงานศิลปะของตนเองขึ้นเพราะเขาเหล่านั้นได้
มีความหนักใจจากความรู้สึกและจากการกระทำเช่นนั้นย่อมเป็นสิ่งแสดงออกซึ่งวัฒนธรรม
ของประเทศอย่างแท้จริงและบริสุทธิ์ใจเรา เชื่อว่าปัจจุบันนี้ศิลปะไม่ว่ารูปแบบที่ใช้แสดง (Style)
ของตะวันตกอยู่ต่อไปแล้วโดยจริงใจ มีแต่แบบของสากลซึ่งเป็นอย่างเดียวทั้งหมด ทั้งนี้ย่อม
ขึ้นอยู่กับสภาวะการและสิ่งแวดล้อมของอิทธิพลแห่งอารยธรรม ซึ่งมีอยู่ในอารยประเทศทั่วไป

เราอาจเข้าใจความแตกต่าง ระหว่างศิลปะแบบตะวันตกกับแบบสากลในปัจจุบัน ได้ด้วย
ตัวอย่างง่าย ๆ ดังนี้ แบบสถาปัตยกรรมพระที่นั่งอนันตสมาคมมีลักษณะของยุโรปแท้ ทั้งนี้
เพราะสถาปัตยกรรมชั้นนี้เปลี่ยนแปลงไปจากสถาปัตยกรรมอันเป็นวัฒนธรรมของเรา แต่
อาคารที่สร้างขึ้นในลักษณะทั่วไป กลับเป็นแบบสากลซึ่งใช้เหมือนกันทุก ประเทศ เพราะ

Rama IX Art Museum Foundation

ลักษณะอาคารเหล่านี้มีได้เป็นแบบของชาติใดชาติหนึ่งโดยเฉพาะ มันแล้วแต่ลักษณะที่
จำเป็นของทวารวดีแบบแผนและวัตถุที่ทันสมัย มีที่แน่นอนซึ่งยอมรับกันว่าวัตถุที่สำคัญ
และใช้กันอยู่ทั่วโลก เนื่องจากวัตถุและหลักการที่เหมือนกันเช่นนี้ ผลซึ่งเกิดเป็นแบบ
สถาปัตยกรรมในปัจจุบัน จึงเป็นแบบสากลเหมือนกันหมด

ที่จริงเราได้นึกใจมากในวิชาศิลปะสมัยปัจจุบันที่ดำเนินไปเหมือนกันทุก ๆ ชาติอันเป็น
ผลให้การแสดงออกของศิลปะมีลักษณะเป็นแบบเดียวกันไปด้วย แต่ละชาตินั้นมีลักษณะเป็น
พิเศษของตนเองซึ่งเกิดขึ้นจากนิสัยตามธรรมชาติ วัฒนธรรม สถานที่ตั้งแห่งภูมิศาสตร์ อาหาร
และสิ่งอื่น ๆ ดังนั้นแต่ละชาติก็จะแสดงความรู้สึกในศิลปะด้วยลักษณะพิเศษของตนเองอยู่ในแบบ
สากลนั้นด้วยเสมอ

เป็นที่แน่นอนว่า ความไม่เที่ยงในการนิยมศิลปะแบบเก่าซึ่งเคยเห็นกันมาและปฏิเสธ
ความคิดใหม่ๆ เสมอ ย่อมเกิดแก่มนุษย์เรา และเป็นข้อขัดแย้งซึ่งไม่รู้จักจบสิ้นของศิลปะแบบเดิม
กับแบบสมัยใหม่ ตัวอย่างเช่นเมื่อเราคนไทยมองรูปพระพุทธรูปและบังเกิดความรู้สึกเคารพบูชา
ที่เรารู้สึกในอารามเช่นนั้น เป็นเพราะพระพุทธรูปนั้นแทนองค์พระบรมศาสดาจารย์ของเรา
เราเกือบจะมิได้คิดได้แยกหรือวิจารณ์คุณค่าในความดีงามของศิลปะแห่งพระพุทธรูปนั้นเลย เช่น
เคยค้นคว้าว่าศิลปะสมัยหนึ่งจะนิยมโบสถ์วัดพระแก้ว เรารู้สึกชื่นชมยินดีได้เต็มที
เพราะภาพเหล่านั้นเป็นภาพประกอบเรื่องราวเกียติ ซึ่งเราทราบและเรียนรู้มาแล้ว เราไม่
เคยดูภาพเขียนเหล่านั้นโดยวิจารณ์คุณค่า หรือค้นหาความคิดในการจัดวางภาพในเส้นในสีเลย
เรายอมรับคุณค่าของศิลปะแห่งรูปเหล่านั้นง่าย ๆ ก็ด้วยเป็นสิ่งที่เคยยอมรับกันมาแล้ว อย่างนั้น
นั่นเอง

ตรงกันข้ามถ้าเราได้ดูงานศิลปะในลักษณะสมัยใหม่ ซึ่งทั้งความคิดและวิธีทำเป็น
การแสดงลักษณะส่วนตัวของศิลปินเองแล้ว เราจะเกิดความไม่พอใจชอบและจักคิดลังงานนั้น
ด้วยหัดค้นส่วนที่ดีอยู่พัก ค้นหาความดีว่ากันว่าเราเป็นผู้เชี่ยวชาญอย่างยิ่งในด้านศิลปะ

Rama IX Art Museum Foundation

ที่เดียว โดยเฉพาะเราจกกล่าวหาว่างานศิลปะชิ้นนี้มีลักษณะของไทย ที่ว่ามีของไทย
นั้นเป็นเพราะเพียงแต่ศิลปินมีดีเอาใจเราด้วยการหาเรื่องซ้ำๆ ซากๆ ซึ่งค้นกับความรู้สึกที่ฝัง
แน่นในประเพณีของเราเท่านั้นหรือ?

ข้าพเจ้าประหลาดใจว่า ถ้าหากจะให้คนที่ชอบเกณฑ์ให้ศิลปะไทยลวงสรรพางศิลปะ
เป็นแบบเดียวกันงานที่หาชิ้นจากสิ่งแวดล้อมและเหตุการณ์ที่ต่างกันอย่างไรที่สุดนี้ ไปหวั่นโดย
การซ้ำๆ แทรกซ้อนในขณะนั้น เพียงเพื่อว่าไทยเราโบราณนั้นซ้ำๆ เราจะรู้สึกอย่างไร
ส่วนในเรื่องที่เกี่ยวกับการแสดงความรู้สึกในศิลปะคล้ายกับแบบของต่างประเทศนั้น เราใคร่
แจ้งว่าตั้งแต่ประมาณ ๕๐ ปีมาแล้วจนถึงปัจจุบันนี้ ศิลปินชาวตะวันตกได้รับอิทธิพลและความ
บันดาลใจอย่างลึกซึ้งจากศิลปะของตะวันออก ของอเมริกา ของออสเตรเลีย และของแอฟริกา
แต่ไม่ปรากฏว่า จะมีใครไว้อย่างจริงจังที่มานำความบันดาลใจในศิลปะใหม่ๆ เหล่านั้นเลย
ดังนั้นหากศิลปินตะวันออกของเราคนหนึ่งจะแสดงความรู้สึกของเขาออกมาในแบบคล้ายๆ กับ
ศิลปะตะวันตกสมัยใหม่แล้ว เราควรจะรู้ว่าใครเป็นผู้ให้ และใครเป็นผู้รับ อันที่จริงการแสดง
ซึ่งปัญหาความรู้สึกโดยเฉพาะในปัจจุบันนี้ ไม่มีทั้งผู้ให้และผู้รับเป็นการแลกกันไป เปลี่ยนกันมา
เพราะต่างก็ให้อิทธิพลซึ่งกันและกัน ซึ่งอิทธิพลในทางความคิดและวิธีทำเป็นกรศึกษาคุณค่า
ศิลปะให้ตรงและเปลี่ยนแปลงปรับปรุงให้ดีขึ้นด้วย ดังที่กล่าวมาแล้วว่าศิลปะสมัยใหม่โดยทั่วไป
นั้น เป็นการคิดและวิธีคิดเป็นของตนเอง จึงเป็นการยากที่จะเจ้าถึงได้ เพราะ
งานนั้นๆ ไม่มีรูปความคิดที่ค้นกันเราเหมือนอย่างงานในอดีต เราควรจะอดใจและคิดว่างาน
ศิลปะทั้งหลายที่ที่ซ้นทุกๆ สมัยรวมพลสมัยปัจจุบันนี้ด้วย ย่อมมีทั้งหมด และยิ่งกว่านั้นเราต้อง
ไม่เป็นปฏิปักษ์ต่อศิลปะสมัยใหม่ เพราะเหตุที่ศิลปินหลายคนได้แสดงความรู้สึกของเขาออกมา
อย่างโดดเด่นกันไป อาจมีบางครั้งที่ความโดดเด่นนั้นจักเป็นเมล็ดพันธุ์ ดอกไม้ที่สวยงามและมี
ประโยชน์ต่อไปได้ โดยวิธีใดก็ตามถ้าหากเราปรารถนาที่จะชื่นชมความหอมชื่นให้แก่จิตใจ
แล้ว เราต้องตัดสินใจด้วยความรู้สึกจริงใจ และไม่นำเรื่องส่วนตัวเข้ามาเกี่ยวข้องกับการ
พิจารณาด้วย

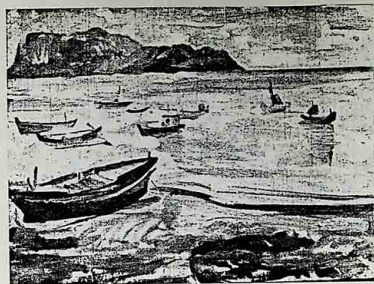
Rama IX Art Museum Foundation

ความยินดีอีกประการหนึ่งก็คือ เขาวชนไทยได้รู้สึกและเริ่มเข้าถึงงานศิลปะญี่ปุ่นบ้างแล้ว แต่คนหนุ่มเหล่านั้นยังไม่ทางจะสนับสนุนอุดหนุนศิลปะของเราอย่างจริงจังได้ โชคดีในความช่วยเหลือศิลปินจึงมิได้บังเกิดผล เราปรารถนาอย่างยิ่งที่จะได้รับความกรุณาและช่วยเหลือจากชนชั้นสูงด้วย เพราะโดยปกติเราใช้เงินให้หมดไปเพื่อความสนุกสนานได้ หากเราจะใช้เงินสละออสานร้อยหรือสองสามพันบาทในปีหนึ่ง เพื่อตกแต่งอาคารบ้านเรือนของเราให้สวยงามด้วยศิลปะแล้ว อย่างน้อยที่สุดแขกที่มาเยี่ยมจะได้ทราบถึงรสนิยมอันดีและสูงส่งซึ่งเรามีคือศิลปนั้นด้วย.

คัล/ ทัศศรี

๔ มีนาคม ๒๕๔๗

Rama IX Art Museum Foundation

69

Rama IX Art Museum Foundation

45

51

19

Rama IX Art Museum Found